

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Arařtırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 146 17-23 Nisan 2023

Derleyenler: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN, Arş. Gör. Melek Özlem AYAS,
Arş. Gör. Hakan DURLU, Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

1. AB EKONOMİSİNDE İYİLEŐME BELİRTİLERİ

AB ekonomisiyle ilgili çeşitli analizlerde, küresel ölçekteki genel enflasyonist baskıya rağmen, iyimserlik içeren ifadeler yer alıyor. Eurostat verilerine göre AB’de enflasyon birkaç aydır düşüş eğiliminde ve Mart ayı için enflasyon oranı %6,9 olarak verildi. Uluslararası Para Fonu (IMF) ise, enflasyonun küresel olarak kalıcı olduğu konusundaki uyarılarına rağmen, 2023 için ABD ve Avrupa büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize etmeye devam ediyor. Kurumun Avrupa bölümüne başkanlık eden Alfred Kammer, Avrupa’nın genel ekonomik görünümü hakkında “yavaş büyüme ve inatçı enflasyon” değerlendirmesinde bulundu.

2023’e yönelik zayıf büyüme tahmininin Ukrayna’daki savaş ve enerji krizinden kaynaklandığını hatırlatan Kammer’a göre “manşet enflasyon” düşse bile “çekirdek enflasyon” Avrupa Merkez Bankası’nın (AMB) hedeflerinin üzerinde kalmaya devam edecek. Peterson Uluslararası Ekonomi Enstitüsü uzmanlarından Jacob Kirkegaard ise AMB’nin bir veya iki faiz artış kararı sonrasında “parasal normalleşme veya enflasyon normalleşmesinin gerçekleşeceği görüşünde.

Euronews, 17 Nisan 2023

Euronews, (17.04.2023) ““Vers un "atterrissage en douceur" de l’économie européenne?”.
Erişim Adresi: <https://fr.euronews.com/my-europe/2023/04/17/vers-un-atterrissage-en-douceur-de-leconomie-europeenne>

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

2. AVRUPA PARLAMENTOSU, AB'İN ÇİN POLİTİKASINI TARTIŞACAK

Avrupa Parlamentosu (AP) daha baskıcı ve iddialı bir Çin'den kaynaklanan ve artış gösteren küresel zorluklara karşı Avrupa Birliği'nin (AB) tepkisini 18 Nisan'da tartışacak. Çin'in uluslararası alanda siyasî ve ekonomik bir güç merkezi olarak devam eden yükselişi temelinde, AB'nin Pekin ile olan ilişkisiyle bağlantılı çok çeşitli konulara odaklanılması bekleniyor.

AP, 2023'ün başlarında yenilenmiş, kapsamlı ve tutarlı bir AB-Çin stratejisi talebini yinelemişti. Bu bağlamda Çin'in giderek artan baskıcı iç politikaları ve iddialı dış politikasının yanı sıra küresel bir aktör olarak yükselişinden kaynaklanan zorluklar da dikkate alınmıştı. Nitekim gerek Tayvan meselesinde gerekse Doğu Türkistan'daki Uygurlara ve diğer azınlıklara yönelik zulüm ve onlara karşı işlenen suçlar konusunda AP, birkaç kere Çin'i uyarılmıştı.

The Baltic Times, 17 Nisan 2023

The Baltic Times, (17.04.2023) "European Parliament to debate EU's China policy". Erişim Adresi: https://www.baltictimes.com/european_parliament_to_debate_eu_s_china_policy/

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

3. AB, RUSYA'YI KINADI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, Rusya'nın Ukrayna'nın işgali ve güncel gelişmelere ilişkin bir açıklamada bulundu. Muhafız siyasetçi ve bir aktivist olan Vladimir Kara-Murza'nın 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasını kınayan Sözcü, Rus yargısının verdiği kararın insan haklarına aykırı olduğunu duyurdu. Sözcü ayrıca Rusya'nın Ukrayna'yı haksız işgaline karşı olanlara uyguladığı baskı ve şiddetin boyutunu arttığını, muhaliflerin göstermelik bir yargılama yöntemi ile cezalandırıldığına dikkat çekti.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 17 Nisan 2023

European External Action Service, (17.04.2023) "Russia: Statement by the High Representative on the sentencing of Vladimir Kara-Murza". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/russia-statement-high-representative-sentencing-vladimir-kara-murza_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

4. AB'DEN İTALYA AÇIKLAMASI

Avrupa Birliği düzensiz göçle mücadele etmeye devam ediyor. Avrupa Komisyonundan 18 Nisan Salı günü yapılan açıklamaya göre Avrupa Birliği İtalya'ya düzensiz göç ile mücadelesinde ek fon sağlayacak. Avrupa Komisyonunun Bütçe ve Yönetimden Sorumlu Üyesi Johannes Hahn 2023 yılının ilk üç ayında yaklaşık 30 bin düzensiz göçmenin İtalya'ya geldiğini ifade ederken; geçtiğimiz yıla aynı dönemine kıyasla yaklaşık yüzde 300 oranında bir artış gözlemlendiğini belirtti. Hahn, AB üyesi ülkeler arasında düzensiz göçle mücadele

hususunda dayanışmanın arttırılması gerektiğini dile getirerek; Birliğe giriş yapan düzensiz göçmenlere insanca davranmanın önemi de vurguladı.

Anadolu Ajansı, 18 Nisan 2023

Omer Tugrul Cam, (18.04.2023) “EU to provide additional funds to help Italy combat irregular migration”, Anadolu Ajansı. Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/en/europe/eu-to-provide-additional-funds-to-help-italy-combat-irregular-migration/2875838>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

5. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE “ÇİP YASASI” İLE İLGİLİ UZLAŞMA SAĞLANDI

Avrupa Birliği'nde yarı iletken endüstrisinin gelişimiyle ilgili önemli bir ilerleme sağlandı. Avrupa Parlamentosu (AP) üyeleri ve üye devletler arasında varılan uzlaşma, kıtanın Asya'ya bağımlılığını önemli ölçüde azaltacak. Avrupa Komisyonunun iç pazardan sorumlu üyesi Thierry Breton, konuyla ilgili değerlendirmesinde, “AB, en gelişmiş yarı iletken [teknolojilerinde] uzmanlaşarak geleceğin pazarlarında endüstriyel bir güç haline gelecek” ifadesini kullandı.

Avrupa Birliği 2030 yılında küresel pazarın %20'sine -mevcut piyasa payının iki katına ulaşmayı hedefliyor. Bu hedef doğrultusunda sektör lehine 43 milyar avroluk kamu ve özel sektör yatırımı gerçekleştirilecek. Söz konusu kaynak aktarımı, geleneksel olarak küresel rekabete açık olan AB açısından alışılmadık bir müdahaleci politika olarak değerlendiriliyor.

Yarı iletkenler 2021 yılında dünya genelinde 600 milyar avro civarında bir ticaret hacmi oluşturmuştu.

Libération, 18 Nisan 2023

Libération, (18.04.2023) “L’Union européenne salue un accord sur les semi-conducteurs”. Erişim Adresi: https://www.liberation.fr/economie/lunion-europeenne-salue-un-accord-sur-les-semi-conducteurs-20230418_6LT4TEIQAZCGXPCIJW5I2ZBP4M/

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

6. AP'DEN KOSOVA'YA VİZE SERBESTİSİ ONAYI

Avrupa Parlamentosu (AP) Kosova vatandaşları için vizelerin serbestleştirilmesine ilişkin kararı onayladı. Karar, herhangi bir itiraz olmadığı için oylama yapılmadan kabul edildi. Kosova ve AB ülkeleri arasındaki vizesiz seyahat, 1 Ocak 2024'ten itibaren başlayacak.

Kosova Başbakanı Albin Kurti, bu karar sayesinde ülkesinin AB'ye bir adım daha yaklaştığını bildirdi. AP aracılığıyla sürece eşlik eden Hollandalı sosyalist milletvekili Thijs Reuten ise söz konusu kararın geleceğe yönelik önemli bir adım atıldığını ve böylece Kosova ile her zamankinden daha yakın bir iş birliği kurulabileceğini belirtti.

RTK Live, 18 Nisan 2023
The Associated Press, 18 Nisan 2023

RTK Live, (18.04.2023) “EP approves decision on visa liberalization for Kosovo”. Erişim Adresi: <https://www.rtklive.com/en/news-single.php?ID=23168>

RTK Live, (18.04.2023) “Kurti: Visa liberalization brings us one step closer to EU”. Erişim Adresi: <https://www.rtklive.com/en/news-single.php?ID=23175>

The Associated Press, (18.04.2023) “EU lawmakers green-light visa free travel for Kosovo”. Erişim Adresi: <https://apnews.com/article/eu-kosovo-travel-visa-free-e48ca9602049016177d81489df4578bb>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

7. AB'DEN NİKARAGUA AÇIKLAMASI

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, Nikaragua'nın karşı karşıya olduğu siyasi istikrarsızlık ve güncel gelişmelere ilişkin bir açıklamada bulundu. Nikaragua'da insan haklarının ve demokrasinin geliştirilmesine yönelik 5 yıl önce başlayan protestoların henüz amacına ulaşmadığına dikkat çeken Sözcü, protestocuların ise sistematik olarak baskı ve şiddete maruz kaldığını duyurdu. Sözü ayrıca AB'nin bu baskı ve şiddeti sürekli olarak kınadığını ve tutuklularının serbest bırakılması yönünde çağrıda bulunduğunu duyurdu.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 18 Nisan 2023

European External Action Service, (18.04.2023) “Nicaragua: Statement by the Spokesperson on the 5th anniversary of the nationwide protests”. Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/nicaragua-statement-spokesperson-5th-anniversary-nationwide-protests_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

8. BORRELL'DEN IRAK AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Avrupa Parlamentosunda AB ve Irak ikili ilişkileri ve güncel gelişmelere ilişkin bir değerlendirmede bulundu. Irak'ın Saddam Hüseyin rejiminin devrilmesinden 20 yıl sonra DEAŞ'ın bölgedeki şiddeti körüklemesi sonucu istikrarsızlıkla karşı karşıya kaldığını ifade eden Yüksek Temsilci, ancak refah, insan hakları ve demokratik olarak gelişmeye devam ettiğini duyurdu. Yüksek temsilci ayrıca Irak'ın bölgesel barış ve istikrara sunduğu katkılar nedeniyle AB'nin dış ilişkilerinde önemli bir ortak olarak kabul edildiğini sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 18 Nisan 2023

European External Action Service, (18.04.2023) “Iraq: Speech in EP Plenary on behalf of the HR/VP Borrell on bilateral relations with the EU”. Erişim adresi:

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

9. AVRUPA KOMİSYONU, “SİBER KALKAN” HEDEFİNDE ISRARLI

Avrupa Komisyonu, kıtanın siber saldırılara karşı daha iyi savunulmasını sağlamak amacıyla bir “siber kalkan” önerisi hazırladı. İç pazardan sorumlu Komisyon üyesi Thierry Breton, taslak direktifin içeriği hakkında kamuoyunu aydınlatırken “günümüzde ağ bağlantılı her nesnenin bir yazılım saldırısına açık olduğunu” hatırlatarak Avrupalıların kendilerini korumak için daha güçlü bir eşgüdüm içinde bulunmaları gerektiğini ifade etti. Breton ayrıca Rusya’nın Ukrayna’yı işgali sonrasında Avrupa’daki internet altyapılarına yönelik saldırılarda %140 oranında artış görüldüğüne de değindi.

AB üye devletlerinde bu tür saldırılarla mücadele amacıyla kurulan gözetim sistemleri ve operasyonel güvenlik merkezleri mevcut. Komisyonun hazırladığı direktifte ise ortak bir altyapının oluşturulması ve AB tarafından kısmi finansman sağlanan bir “Avrupa operasyonel güvenlik merkezleri ağı” kurulması hedefleniyor. Söz konusu altyapı hem sivil hem de askeri bileşenlerden oluşacak.

Avrupa Komisyonu yetkililerine göre, hâlihazırda 17 üye devleti bir araya getiren pilot projeler başlatılmış durumda olduğu için, siber kalkan büyük olasılıkla 2024’ten itibaren işler hale gelecek. Sistem, durum analizi ve yanıt geliştirme işlevlerine ek olarak kapsamlı bir saldırı durumunda saldırıya uğrayan üye devletin yaşamsal altyapılarını yeniden başlatmasına yardımcı olacak şekilde tasarlanmış durumda.

Le Monde, 19 Nisan 2023

Le Monde, (19.04.2023) “La Commission européenne déterminée à équiper l’Europe d’un « bouclier cyber »”. Erişim Adresi: https://www.lemonde.fr/international/article/2023/04/19/la-commission-europeenne-determinee-a-equiper-l-europe-d-un-bouclier-cyber_6170090_3210.html

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

10. AB HÂLEN “RUS PETROLÜNÜN EN BÜYÜK İTHALATÇISI”

Avrupa Birliği (AB) Moskova’ya karşı en katı yaptırımların uygulanmasına öncülük etmesine rağmen yeni verilere göre Birliğin, Rusya Federasyonu’ndan fosil yakıt ithalatında hâlâ en büyük paya sahip olduğu iddia edildi. Çünkü AB, Rus petrolünün ana alıcısı ülkeler aracılığıyla rekor sayıda ham ürün almaya devam ediyor. Böylece şu anda ithalat menşeyini değiştirerek Rus petrolünü ithal etmek için yasal yollar kullansa da Vladimir Putin’in savaş bütçesini finanse etmiş oluyor.

Ukrayna'daki Rus işgalinden bu yana AB, G7 ülkeleri ve Avustralya, tüm yıl boyunca aracı ülkelerden toplam 42 milyar Euro (37 milyar sterlin) değerinde petrol ürünü ithal etti. Yaptırımlar sayesinde Rusya'nın fosil yakıt ihracatından elde ettiği gelirlerin azaltıldığını iddia eden AB ise en büyük ithalatçı konumunda. Nitekim işgalden bu yana AB'nin petrol ithalatı 7,7 milyar avroya (6,7 milyar sterlin) ulaştı. Rus petrolünün ithalatında aracı ülkeler ise Çin, Hindistan, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri ve Singapur'dan oluşuyor.

Independent, 19 Nisan 2023

Independent, (19.04.2023) "EU is still largest importer of Russian oil due to loophole in sanctions, report claims". Erişim Adresi: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/eu-largest-importer-russia-oil-ukraine-war-b2321756.html>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

11. AB'DEN AFGANİSTAN VE TALİBAN AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Avrupa Parlamentosunda Afganistan ve Taliban'a ilişkin bir değerlendirmede bulundu. Taliban'ın Afganistan'da iktidara geldikten sonra baskı ve şiddet olaylarının giderek arttığına dikkat çeken Yüksek Temsilci, Afgan halkının özellikle insan hakları ihlalleri, kadınlara yönelik şiddet ve eğitime hakkına erişim gibi sorunlar ile karşı karşıya kaldığını belirtti. Yüksek Temsilci ayrıca Afgan halkının ekonomik istikrarsızlık nedeni ile zor durumda olduğunu ve kadınların sosyal yaşama katkıda bulunmasının önüne geçildiğini sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 19 Nisan 2023

European External Action Service, (19.04.2023) "EP plenary: The crackdown on the right to education and education rights activists in Afghanistan". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/ep-plenary-crackdown-right-education-and-education-rights-activists-afghanistan_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

12. AB ORMANSIZLAŞTIRMA İLE MÜCADELE EDİYOR

Avrupa Parlamentosu 19 Nisan Çarşamba günü ormansızlaştırma ile mücadele alanında önemli bir adım attı. Avrupa Parlamentosundan yapılan açıklamaya göre Avrupa Birliği, ormansızlaşma tehlikesiyle karşı karşıya olan yüksek riskli ülkelerden gerçekleştirilecek ithalatı yasaklayacak. İklim değişikliğine karşı küresel bir mücadele yürüten Avrupa Birliği bu kapsamda; kahve, kakao, soya, kereste, palmiye yağı, sığır, baskı kâğıdı ve kauçuk ve türevi ürünler için bu tür ürünlerin yüksek riskli bölgelerden ithal edilmediklerine dair bir sertifika talep edecek.

France 24, 19 Nisan 2023

France 24, (19.04.2023) “EU Parliament adopts ban on imports driving deforestation”. Erişim Adresi: <https://www.france24.com/en/europe/20230419-eu-parliament-adopts-ban-on-imports-driving-deforestation>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

13. MACARİSTAN, UKRAYNA TAHILININ GEÇİŞİNE YARDIMCI OLMAK İÇİN AB'DEN YARDIM İSTEDİ

Macaristan, Ukrayna tahılının Orta Avrupa ülkelerinden geçmesine izin vermek için AB'den “aşamalı” bir yardım talep etti. Çünkü söz konusu ülkelerdeki çiftçiler, daha ucuz olan ithal tahılla rekabet etmek zorunda kalıyor.

Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'yı işgali sebebiyle ülkenin Karadeniz limanlarından ihraç edilemeyen Ukrayna tahılları için Bulgaristan, Macaristan, Polonya, Romanya ve Slovakya gibi Orta Avrupa ülkeleri geçiş yolları hâline gelmişti. Kendi çiftçisini korumak isteyen bu ülkeler de Ukrayna'dan gelen gıda ürünlerinin ithalatını yasaklamak için tek taraflı adımlar atmıştı.

Bu bağlamda Macaristan Tarım Bakanı Istvan Nagy, ülkesinin tahıllara ek olarak Ukrayna'dan bal ve bazı et ürünlerinin ithalatını da 30 Haziran'a kadar yasaklamasının ardından Ukraynalı mevkidaşı ile bir araya geldi. Macaristan, AB çapında önerilen önlemleri genişletmek için baskısını artırıyor.

Reuters, 20 Nisan 2023

Reuters, (20.04.2023) “Hungary calls for EU aid to help Ukrainian grain transit”. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/europe/hungary-allow-transit-ukrainian-grain-protect-farmers-minister-2023-04-20/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

14. AB GÖÇ DÜZENLEMESİ ÜZERİNDE ÇALIŞIYOR

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği'ne yasal olmayan yollardan giren düzensiz göçmenlerin geri dönüşü ve sığınma taleplerinin durumuyla ilgili değişiklikleri içeren düzenleme üzerinde çalışıyor. Avrupa Parlamentosu parlamenterlerinden merkez sağ tandanslı Avrupa Halk Partisi üyesi Tomas Tobé konuya ilişkin bir açıklama yaparak; düzenlemede yer alan zorunlu yeniden yerleştirmelere ilişkin maddenin üye ülkelerin düzenlemeye karşı takındıkları tutumu değiştirmelerini sağlayacak önemli bir değişiklik olduğunu ifade etti. Düzenlemenin yasallaşması halinde Avrupa Birliği uzun süredir üzerinde çalıştığı ortak göç politikası planını hayata geçirmiş olacak.

POLITICO, 20 Nisan 2023

Gredorio Sorgi, (19.04.2023) “EU lawmakers endorse pact to revise migration rules”, POLITICO. Erişim Adresi: <https://www.politico.eu/article/eu-lawmakers-endorse-pact-revise-migration-rules/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

15. AFGANİSTAN’A YÖNELİK İNSAN HAKLARI KARARI AB TARAFINDAN KABUL EDİLDİ

Avrupa Parlamentosu (AP) Rusya, Afganistan ve Nijerya’da insan haklarına saygı gösterilmesine ilişkin üç karar aldı. Afganistan için alınan kararda Avrupa Birliği (AB) ve üye devletler, keyfi olarak gözaltına alınan herkesin serbest bırakılmasını sağlamak için Afganistan’ın fiilî yetkililerine doğrudan veya dolaylı olarak diplomatik baskı uygulamaya çağrılıyor.

AP üyeleri, Taliban’ın Afganistan’daki kadınlara yönelik ortaöğrenim ve yükseköğrenim yasağı ile kadınların sivil toplum kuruluşlarında ve Birleşmiş Milletlerde çalışmasını engellemesini kınadı.

TOLOnews, 21 Nisan 2023

TOLOnews, (21.04.2023) “EU Adopts Resolution on Human Rights in Afghanistan, Russia, Nigeria”. Erişim Adresi: <https://tolonews.com/afghanistan-183058>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU